

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie en reactie van ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Tijdelijke subsidieregeling vuurwerkverbod COVID19

(Internetconsultatie van 19 februari tot en met 14 maart 2020)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een subsidieregeling voor vanwege het tijdelijke vuurwerkverbod ten tijde van de jaarwisseling 2020-2021. Door de ontwikkelingen rond de verspreiding van COVID-19 en in verband daarmee de grote druk op de zorg en handhaving, heeft het kabinet op 13 november 2020 besloten tot een tijdelijk vuurwerkverbod voor de jaarwisseling 2020/2021. Gelet op het specifieke karakter van de vuurwerkbranche komen er extra steunmaatregelen voor de vuurwerksector.

De reacties

Er kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal 212 reacties ingediend. Hiervan zijn er 124 openbaar. Indieners zijn:

- Vuurwerkhandelaren (ca 98% van de reacties);
- Branche- en belangenorganisaties (Belangenvereniging Pyrotechniek Nederland BPN, Stichting Vuurwerkdealers Nederlands Consumentenvuurwerk SVNC, VuurwerkCheck (ca 2% van de reacties).

1. Algemeen beeld van de reacties

- Het algemene beeld is dat veel indieners de regeling als onvoldoende beschouwen. Ruim de helft van de indieners geeft dit expliciet aan. De reacties lopen hierbij uiteen van "te weinig" tot "veel te weinig" en "er moet 100% compensatie plaatsvinden". Ook wordt opgemerkt dat van de belofte om alle vuurwerkondernemers "ruimhartig" te compenseren weinig valt terug te zien.
- Daarnaast komen er veel reacties en vragen om verduidelijking binnen, met name betreffende de subsidie-aanvraag en -uitkering, de subsidievoorwaarden die betrekking hebben op opslag, inkoopwaarde e.d., de verschillen in compensatie tussen detaillisten en importeurs en de interactie met andere regelingen.

2. Hoofdlijnen van de inhoudelijke reacties

Hieronder volgen de hoofdlijnen van de reacties. De reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

Uitkering en aanvraag subsidie

- De uitkeringen komen te laat, en het verstrekken van de uitkering duurt te lang;
- De regeling bevat nu 25,4 miljoen en niet de beloofde 40 miljoen;

- De bewijslast voor de uitkeringen van de subsidie zou veel eenvoudiger kunnen;
- Het vaste subsidiebedrag moet minstens verwerkt worden als een subsidiepercentage om onderlinge verschillen tussen ondernemers zoveel mogelijk te voorkomen;
- Het subsidiebedrag zou standaard 30% moeten zijn voor alle ondernemers;
- Subsidieplafonds zouden niet gehanteerd moeten worden;
- Als het subsidieplafond niet wordt bereikt, zou het resterende bedrag onder de aanvragers moeten worden verdeeld en niet terugvloeien in de staatskas;
- Volgens een aantal indieners zijn in december toezeggingen gedaan (vergoedingen per pallet, factor 3 voor transport etc) die niet worden waargemaakt.

Inkoop/Omzet

- Men stelt vragen over de wijze waarop de omzet van 2019 en 2020 moet worden aangetoond. Opgemerkt wordt hierbij dat alleen vragen naar gegevens over de laatste kwartalen impliceert dat (wanneer er wel met daadwerkelijk omzet gerekend wordt zoals zou moeten) alleen de verkoop in de laatste kwartalen meetelt.
- De inkoop 2019 is niet representatief voor de omzet want soms wordt voor meerdere jaren groot ingekocht;
- De restvoorraad uit voorgaande jaren moet ook meetellen;
- Het verschil in bedragen inkoop en verkoop kan verschillen; daarom moet worden uitgegaan van de daadwerkelijke omzetcijfers;
- In 2020 hebben geen verkopen plaatsgevonden, en veel handelaren kopen van te voren niets in;
- Ongeveer 20% van ingekocht vuurwerk is na een jaar incurant. De afwaardering van ingekocht vuurwerk dat niet retourneerbaar was moet vergoed worden;
- Wat betreft de inkoopwaarde van in 2019 ingekocht eindejaarsvuurwerk wordt de vermenigvuldiging met een factor twee als te laag beschouwd;
- Aangegeven wordt dat 6% van de omzet van de eindejaarsverkoop 2019 in feite 6% van de daadwerkelijke vuurwerk omzet in heel 2019 zou moeten zijn, op basis van werkelijke cijfers/btw-aangiftes;
- Gevraagd wordt of de omzet inclusief of exclusief BTW is.

Opslag en transport van vuurwerk

Er zijn verschillende opmerkingen en vragen over de opslag van vuurwerk:

- Een (terechte) opmerking was dat de peildatum voor de hoeveelheid opgeslagen vuurwerk niet 1 februari 2020, maar 1 februari 2021 zou moeten zijn. Dit was een fout in de regeling en is in de eerste week van de looptijd van de internetconsultatie aangepast;
- Ook opslag onder de 10.000 kg zou gecompenseerd moeten worden;
- Betreffende opslag vanaf 10.000 kg:
 - Wat als je meerdere vestigingen hebt die samen daar bovenuit komen maar individueel niet?
 - Gaat het om capaciteit of daadwerkelijk opgeslagen vuurwerk?
 - Is dit inclusief of exclusief vuurwerk dat in eerdere jaren is ingekocht? Sommigen vinden dat dit wel, sommigen juist dat dit niet zou moeten.

- Over vervoer: In de huidige (ontwerp)regeling wordt alleen subsidie gegeven op basis van vervoer door derden, terwijl veel vervoer door de vuurwerkbedrijven zelf wordt uitgevoerd.

Detailhandel en importeurs

Aangegeven wordt dat er grote verschillen zijn in compensatie tussen detailhandelaren onderling, en tussen detailhandelaren en importeurs:

- Sommige bedrijven zijn (vrijwel) uitsluitend afhankelijk van vuurwerkverkoop, sommige doen het 'erbij'. De eerste groep maakt hogere kosten en verliest de hele omzet;
- Sommige winkeliers zijn gelieerd aan een importeur/leverancier. Deze maken minder kosten omdat dit wordt opgevangen door de leverancier en door schaalvoordelen;
- Categorie 1 vuurwerk mocht wel verkocht worden door bijvoorbeeld supermarkten. Hierdoor zijn vuurwerkhandelaren handel misgelopen;
- De importeurs/vuurwerkbedrijven krijgen het grootste deel van het subsidiebudget terwijl de detailhandelaren met veel meer zijn en de gezamenlijke schade hoger is;
- Ook is er benadeling van detaillisten ten opzichte van importeurs, omdat laatstgenoemden wel konden verkopen en eerstgenoemden niet.

Overige regelingen

- De NOW en TVL regeling zouden los van deze regeling gezien moeten worden;
- De NOW regeling kan niet worden toegepast omdat het meetpunt daarvoor in juni ligt, en lonen in de vuurwerkbranche vaak later (november/december) worden uitbetaald;
- De TVL-regeling zorgt voor enorme verschillen onder de dealers. Er zijn veel soorten SBI-codes in de vuurwerkbranche, omdat heel veel winkels een andere hoofdactiviteit hebben en deze hebben verschillen tot gevolg in het percentage steun uit de TVL.

Reactie ministerie van IenW op de reacties die zijn ingediend bij de publieksconsultatie van de Tijdelijke Subsidieregeling Vuurwerkverbod COVID-19 (TSVC-19)

Veel vuurwerkhandelaren hebben de moeite genomen om te reageren op het ontwerp voor de TSVC-19 tijdens de internetconsultatie. Ook enkele belangenverenigingen hebben kritische kanttekeningen gemaakt bij de regeling. IenW stelt dit zeer op prijs en bedankt de inzenders hiervoor. Hieronder geeft IenW een reactie op de inbreng.

Uit vele reacties sprak teleurstelling over de hoogte of de verdeling van de subsidiebedragen. De sector heeft zich voorbereid op de verkoop van vuurwerk die in november is geannuleerd. Vervolgens hebben de bedrijven in overleg met de overheid ervoor gezorgd dat al het vuurwerk snel en veilig werd vervoerd naar geschikte opslagruimtes.

IenW heeft in overleg met de belangenverenigingen geprobeerd te zorgen voor een evenwichtige en redelijke subsidieregeling op basis van werkelijke extra kosten. Na de publieksconsultatie is de regeling met behulp van de ingediende reacties gewijzigd om ervoor te zorgen dat alle ondernemers voor wie de subsidie bedoeld is, deze ook zoveel mogelijk kunnen aanvragen. Ook zijn de regeling en de toelichting aangepast om bepaalde punten te verduidelijken.

Aanpassingen aan regeling en toelichting

De belangrijkste aanpassingen op basis van de publieksconsultatie zijn:

- De eis dat de aanvrager in 2020 aantoonbaar eindejaarsvuurwerk heeft besteld (art. 9, onder d en art. 10, lid 1, onder e) is aangepast. De aanvrager moet kunnen aantonen dat hij voorbereidingen heeft getroffen voor de eindejaarsverkoop 2020. Dit kan met bijvoorbeeld claimlijsten, pre-orders maar ook met een vergunning voor de verkoop of een keuringscertificaat van de bunker voor 2020.
- De mogelijkheid voor het aanvragen van subsidie voor opslag is verruimd en verduidelijkt (art. 13, lid 1; art. 14, lid 1; art. 1, definitie van "opslaglocatie"). Voor een detailhandelaar is het mogelijk subsidie aan te vragen voor een (eigen) opslaglocatie waar minimaal 10.000kg eindejaarsvuurwerk mag worden en ligt opgeslagen. Voor vuurwerkbedrijven is het mogelijk om subsidie aan te vragen voor opslaglocaties met eindejaarsvuurwerk in Nederland, Duitsland of België.
- In art. 17, lid 1, onder c, was de peildatum foutief vermeld. Dit is nog tijdens de publieksconsultatie gecorrigeerd. De juiste peildatum in de betreffende bepaling is 1 februari 2021 (niet 2020).
- De toelichting is aangescherpt om te verduidelijken dat de subsidie voor de detailhandel wordt berekend op basis van de omzet over heel 2019. De opgave van de omzet over de vierde kwartalen van 2019 en 2020 (art. 10, lid 1, onder d) is bedoeld voor extra controle van de gegevens door RVO.

Splitsing van de regeling

Door de EU-procedures voor het melden van regelingen voor steunmaatregelen van de overheid aan bedrijven (staatssteun) is vertraging ontstaan bij het afronden en publiceren van de regeling. Naar aanleiding van de overleggen hierover met de Europese Commissie is besloten om de regeling in twee regelingen te splitsen, zodat in ieder geval een deel van de subsidies eerder kan worden verstrekt. Door het toepassen van het zogeheten "de-minimis" regime valt de regeling voor de subsidies in relatie tot de geannuleerde verkoop niet onder de EU-meldingsplicht. Daardoor kunnen deze subsidies op korte termijn worden verstrekt. Overleg met de Europese Commissie is gaande over het tweede deel van de regeling (voor opslag en vervoer). Hierbij wordt besproken onder welke voorwaarden de subsidies voor opslag en vervoer mogelijk zijn binnen de EU-regels voor staatssteun. Dit kan gevolgen hebben voor die regeling.

Tijdschema

En aantal reacties betrof het moment van uitkeren of de tijdsduur van het tot stand komen van de subsidieregeling. IenW heeft sinds de beslissing van 13 november 2020 over het vuurwerkverbod ernaar gestreefd om een regeling op te stellen die niet alleen recht doet aan alle relevante belangen, maar ook snel tot uitkeringen kan leiden. Zoals gebruikelijk bij nieuwe regelgeving zijn alle Nederlandse burgers uitgenodigd om te reageren op een ontwerp voor deze regeling. De reacties hebben vervolgens weer geleid tot het aanpassen van de regeling. Daarnaast is overleg gevoerd met de Europese Commissie in verband met de vereiste goedkeuring bij steunmaatregelen (zie hierboven).

Met medewerking van de branche, de beoogde uitvoeringsinstantie RVO, en de EU-ambtenaren is de regeling voor detailhandelaren op 19 mei 2021 gepubliceerd. Vanaf 21 mei hebben detailhandelaren tot en met 21 juni de tijd om een aanvraag in te dienen. Na ontvangst van alle aanvragen beoordeelt RVO direct of het totaal van de aanvragen onder het subsidieplafond blijft. Over de subsidieregeling voor opslag en transport van onverkocht vuurwerk is overleg met de EU gaande (zie hierboven). Als subsidie op basis van die regeling is goedgekeurd door de Europese Commissie als geoorloofde steun, kan ook die regeling worden vastgesteld en uitgevoerd.

Doel van de subsidie en begrenzing daarvan

De subsidieregeling voorziet in financiële steun voor activiteiten gerelateerd aan het vuurwerkverbod 2020/2021 en is gebaseerd op de hiervoor in redelijkheid gemaakte kosten. Daarover is uitvoerig gesproken met de belangen- en brancheverenigingen. Het is volgens de Nederlandse wet niet toegestaan om daar bovenop meer subsidie uit te keren. Daarom kan een eventueel restant van het subsidiebudget niet worden verdeeld onder de aanvragers.

Verder is het in de EU verboden dat een en dezelfde activiteit via meerdere regelingen gesubsidieerd wordt. Voor bepaalde activiteiten, ook activiteiten gerelateerd aan het vuurwerkverbod 2020/2021, kunnen ondernemers al steun krijgen uit bijvoorbeeld de TVL, de NOW of de ToZo. Het toegezegde budget van maximaal € 40 miljoen is bedoeld als extra steun voor de vuurwerkbranche; een deel hiervan komt dus via de generieke steunmaatregelen daar

terecht, en een specifiek deel via de TSVC-19. Daarom vallen de activiteiten die in aanmerking komen voor de generieke coronasteun buiten de nieuwe regeling TSVC-19.

Toezeggingen

In een aantal reacties wordt gesteld dat IenW toezeggingen zou hebben gedaan die niet zijn nagekomen. In de gesprekken met belangen- en brancheverenigingen is altijd aangegeven dat bij het invullen van de regeling gekeken wordt naar de uitvoerbaarheid, rechtmatigheid en controleerbaarheid. Aan de Tweede Kamer was toegezegd dat er maximaal € 40 miljoen aan extra steun beschikbaar zou worden gesteld en dat dit zou worden ingevuld met de generieke coronasteun en een nieuwe subsidieregeling. Met de sector is gesproken op welke wijze de nieuwe regeling kan worden vormgegeven, zodanig dat deze tot een eerlijke verdeling leidt die uitvoerbaar, rechtmatig en controleerbaar is, waarbij de administratieve lasten zo laag mogelijk zijn. Ook de manier waarop dit uiteindelijk in de regelingen terecht is gekomen is met de sector besproken. Hierbij was de deelnemers steeds bekend, dat nog niets definitief is bepaald, vanwege de toetsen op rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en controleerbaarheid.

Waar de subsidie niet in kan voorzien

Enkele bijdragen bevatten tot slot commentaar op de generieke coronasteunmaatregelen (TVL, NOW), het vuurwerkverbod zelf, of op het ontbreken van een speciale SBI-code voor vuurwerkhandelaren. Dit zijn punten die in andere regelgeving zijn geregeld. Deze subsidieregeling heeft hier geen betrekking op. Ook was er kritiek op het feit dat fop- en schertsvuurwerk (sterretjes en dergelijke) niet onder de subsidieregeling valt. De reden hiervoor is het feit dat dit vuurwerk ook niet onder het vuurwerkverbod zelf viel. De subsidieregeling is immers bedoeld voor het subsidiëren van de activiteiten met vuurwerk dat in 2020 door het verbod op de verkoop van eindejaarsvuurwerk niet meer verkocht mocht worden. Om diezelfde reden kan geen rekening worden gehouden met andere kosten (die niet direct met het vuurwerkverbod te maken hebben) of omzetsderving.